

sveta gora, potem bi se spodobilo, da bi se v tem ali na tem svetišču odpovali slabim dolinskim razvadam in se obnašali gori-simbolu primerno. Če bo s kričavimi množičnimi prireditvami, s smetmi in odpadki tako kot doslej, zavarovanje nima nobenega smisla. Tudi ne, če bodo Aljažev stolp obremenjevali s spremembami in dopolnitvami. kakršne so bile v navadi zadnjih petinštirideset let: siva barva in rdeča barva, zvezda gor in zvezda dol, zastavica dol in zastavica gor, spominske plošče gor in dol.

Ne smemo pozabiti, da je temeljno strokovno izhodišče pri varovanju kulturnih spomenikov ohranjanje njihove izvirne podobe. Če je neka stavba proglašena za kulturni spomenik, mora ohraniti prvobitnost, zaradi katere je dobila status kulturnega spomenika. To velja tudi za stolp, ki ga je dal postaviti dovški župnik Jakob Aljaž leta 1895. V letih pred prelomom stoletja, ko so se v Julijskih Alpah lomila kopja med Slovenskim planinskim društvom (SPD) in nemškimi Alpenverei-nom (DÖAV) (šlo je za neusmiljeno ponemčevanje Triglavskega pogorja), je Aljaž od dovške občine kupil vrh Triglava samo zato, da je lahko na svoji zemlji postavil stolp kot nedvoumen in hkrati

izzivalen dokaz slovenskega Triglava. Za to vrednotimo Aljažev stolp kot spomenik naše kulturne in zgodovinske dediščine. Če takega vrednotenja ne priznavamo, je le kup pločevine, ki kazi najvišjo goro Julijskih Alp, kakor so mu očitali Nemci. Aljažev stolp je lahko kulturni spomenik samo tak, kot ga je postavil Aljaž; brez poznejših nasilnih sprememb. Torej: sivo pobarvan, s kovinsko zastavico, ki ima izrezano letnico 1895 in nič drugega. Kvečjemu še komaj opazna ploščica z informacijo, da je to kulturni spomenik.

Aljažev stolp kot kulturni spomenik tudi ne more biti prostor za obešanje plošč, ki spominjajo na medvojnne obiske partizanskih skupin. Ne vem, zakaj tega ne upa nihče javno povedati. Pri vseh uradnih proslavah in množičnih obleganjih Triglava doslej še nihče ni povedal, kdaj, zakaj in kdo je odstranil ploščo triglavskim prvopristopnikom, na njenem mestu pa se je pojavila plošča triglavski diviziji. Zavarovanje stolpa mora razščititi tudi s takimi dilemami. Drugače Aljažev stolp ne bo nikakršen kulturni spomenik, ampak triglavskemu okolju skrajno neustrezen pločevinasti cilindar, namenjen reklamnim nalepkam, plakatom, ploščam in podpisom.

NEVARNOST GROZI ŠE ENI NARAVNI ZNAMENITOSTI

ZELENCI – REZERVAT ALI AKUMULACIJA?

IGOR MAHER

Zgornjesavska dolina ali kratko Dolina leži v skrajnem severozahodnem delu Slovenije. Tako kot stranske doline je tektonskega izvora in kasneje močno preoblikovana zaradi ledenikov, ki so v ledeni dobi na široko prekrivali naš gorski svet. Prav ti ledeniki so bistveno prispevali k nastanku ene od naših najpomembnejših naravnih znamenitosti — Zelencev oziroma izvira Save Dolinke.

V času največjih poledenitev so omenjeno območje pokrivala debele plasti ledu, ki so od Jalovca in Mangrta počasi drsele daleč navzdol po dolini današnje Save Dolinke. Plasti ledu so se segale do višine današnjega Vitranca. Sčasoma je podnebje postajalo toplejše, obseg ledenikov se je manjšal in na koncu so se ohranili v stranskih dolinah. Izpod Ponc, Jalovca in Mojstrovk je drsel Planiški ledenik, ki je s svojo čelno moreno na severu segel vse do vzhodja Karavank. Ostanek te morene je današnji razgiban, grbinast svet pred Ratečami, ki ga domačini imenujejo Kamnje.

Po ledeni dobi, ko so ledeniki povsem izginili (z izjemo Triglavskega), so svoje

delo začele opravljati vode. Te so s strmih pobočij prinašale ogromne količine materiala, ki so ga odlagale v dolinah. Tako je v Planici nastal širok vršaj, ki je segel vse do čelne morene. Voda pa po takih prodnatih naplavinah ne teče površinsko, temveč kmalu poišče podzemsko pot. Vsa voda, ki podzemno priteka iz Planice, pride na stiku z neprepustno čelno moreno na površje v obliki množice malih izvirkov. Mesto se imenuje Struge. Od tod v odvisnosti od količine vode teče majhen tok proti vzhodu, kjer se razširi v sistem tolmunčkov oziroma jezerc, od katerih je največje tisto, ki ga zaradi njegove barve poznamo pod imenom Zelenci. Ožja okolica je tudi območje najmočnejših virov talne vode iz Planice. Ta talna voda se napaja iz obilice potokov in izvirov, ki pritekajo z gorskih pobočij. Od teh slap Nadiža v Tamarju kot največji velja za primarni izvir Save Dolinke. Območje Zelencev je torej sekundarni izvir.

Talna voda iz Planice istočasno teče tudi v smeri Rateč in tam napaja periodično jezero v Ledinah, imenovano tudi Rateško jezero.

Sem pa pritekajo tudi potoki s Karavank, od katerih je največji Trebiža. Voda iz Ledin po podzemni poti odteka proti Stru-

gam in Zelencem, v primeru višjih voda pa tudi na italijansko stran. S tem predstavlja zanimiv pojav bifurkacije, kjer voda z razvodja odteka tako v savsko kot prek Ziljice v dravsko povodje.

ZAKAJ SO ZELENCI ZNAMENITI?

V Zelencih ves čas iz bele jezerske usedline na dnu vre na površje talna voda v obliki malih »vulkančkov«. V okolici največjega jezera je še množica manjših izvirov v obliki okroglih oken, imenovanih »tumfi«. Iz Zelencev voda odteka proti vzhodu v močvirje, skozi katerega se struga vije v širokih vijugah, v kar so jo prisilili vršaji mnogih potokov z vitranške in karavanške strani. Dober kilometer dolgo, kakih 200 metrov široko in zelo plitvo močvirje (imenovano Pri Savi) se konča pred velikim Korenškim vršajem, na katerem stoji tudi vas Podkoren. Vršaj, ki sta ga ustvarila potoka Krotnjek in Suhelj, potisne Savo povsem ob pobočje Vitranca.

V preteklosti pa je imel ta vršaj zelo pomembno vlogo. Nastal je tako kot planiški po umiku ledenikov in je bil nekoč precej višji. Zajezil je Savo in tako je nastalo obširno Korenško jezero, vsaj 8 metrov višje od današnjih Zelencev. O nje-

govem obstoju pričajo jezerske usedline prstenih apnencev, imenovanih »krida«, ki so jih nekoč izkoriščali. Jezerski odtok je sčasoma odnašal vrhnje plasti vršaja in poglabljal lastno strugo, dokler jezero ni odteklo. Ostanek jezera so današnji Zelenci in močvirje.

Poleg enkratnosti takih izvirov predstavlja območje Zelencev tudi izredno krajinsko vrednoto, kjer se pestre vodne površine z obdajajočo močvirno in obvodno vegetacijo lepo vklaplajo v panoramo visokih gora, od katerih izstopa priostreni Jalovec.

V pestrem in ohranjenem okolju je zatočišče za mnoge rastlinske in živalske vrste, ki tu še najdejo primerne pogoje za rast in razvoj. Vegetacija je izredno pestra; predvsem to velja za predel ob cesti v smeri Podkorena, imenovan Drni. Je rahlo dvignjen nad gladino Save in predstavlja prehodno barje, kar pomeni, da je po značilnostih nekako med visokim barji, kot jih poznamo s Pokluke ali Jelovice, in običajnim močvirjem (nizkim barjem), ali z drugimi besedami, je delno pod vplivom vode iz Save, delno pa je odvisen od padavinske vode. Taksi so predvsem osrednji predeli.

Od redkih rastlin prehodnega barja moramo omeniti dlakavoplodni šaš (Carex

namesto komentarja KOČA NI HOTEL

Kaj storiti: povečati planinske kočice, polepšati in modernizirati njihovo notranjost, jih osvetliti z žarnicami, v njihovih kuhinjah pripravljati vrsto jedi in nositi tja gor vrsto pijač in iz skupnih ležišč urediti spalnice z nekaj posteljami — ali pa kočice samo počistiti, jih primerno vzdrževati in udobje v njih prej celo zmanjšati kot povečati, spet uvesti v kočice samo čaj, dve enolončnici in žganje (in le za posebne priložnosti steklenico vina), odpraviti rjuhe in namesto njih uvesti spalne vreče, ki bi jih vsak prinesel s seboj, in namesto elektrike spet postaviti na mize petrolejke in sveče?

Možno je eno in drugo — in eno in drugo tudi videvamo v naših planinskih kočah. Vendar obstaja utemeljeno prepričanje, da bi se morali vsaj v planinskih postojankah glede udobja vrniti za nekaj desetletij nazaj.

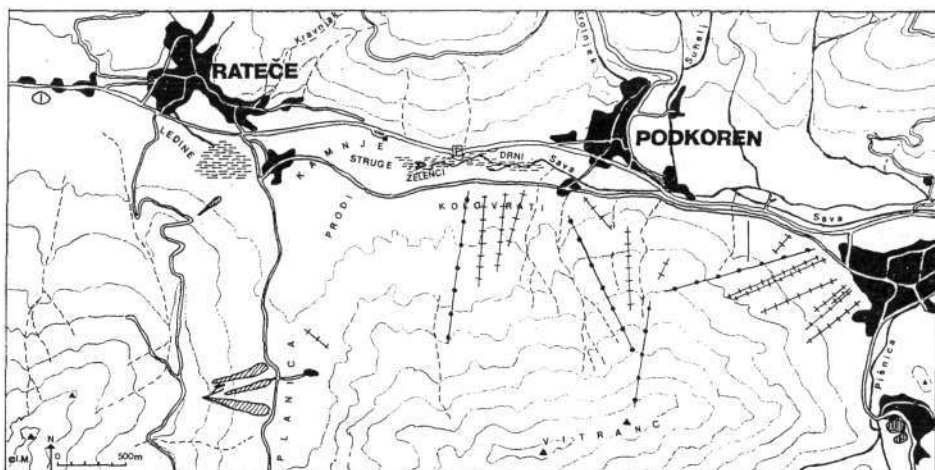
Pričnimo odvijati posledični tilm: rjuhe je treba prati, predvsem s praški, in za pranje poleg tega rabiti vodo, umazana voda pa steče v zemljo, v kraška tla, kakršna so pač večinoma

pri nas v hribih, in slejkoprej priteče na dan v kakšnem dolinskem izviru. Isto velja za pomivanje posode: čim več je jedi, tem več je posode, ki jo je treba pomiti — spet z vodo in čistilnimi sredstvi, ki stečejo spet v tla in spet pritečejo nekje v dolini na dan. Podobno velja za električne generatorje na bencin ali nafto, ki delajo hrup in smrdijo.

Nekateri se zavzemajo celo za to, da bi v planinske kočice uvedli papirnate kozarce in papirnate krožnike (»Če jih imajo na prireditvah v dolinah — zakaj jih ne bi tudi v gorah?«), medtem ko drugi zahtevajo, da naj v kočah le ostane sedanji standard.

O tem ne razpravljajo samo v naših planinskih krogih, ampak v planinskih organizacijah vseh alpskih (in še katerih drugih) držav. Mnenja so enako deljena kot pri nas: sedanji standard naj bi nekoliko znižali, pravijo najštevilnejši, pri čemer naj bi vsak planinec kolikor je le mogoče pospravil za seboj. Predvsem pa — tako menijo povsod v Alpah — naj koč ne bi širili: kot so jih postavili zato, da bi nudile zavetišče pred slabim vremenom in nočjo, naj to funkcijo opravljajo tudi še zdaj. Hotele pa naj postavljajo v dolinah.

Marjan Raztresen



lasiocarpa), ki ga v Sloveniji najdemo samo tu. Rastlinska združba, ki jo gradi ta vrsta, dosega na tem barju južno mejo razširjenosti, dočim je v večjem delu Evrope dokaj pogosta. Redka vrsta je tudi navadna kljunka (*Rhynchospora fusca*), ki ima na Drneh edino rastišče v Jugoslaviji.

Bogata in pestra močvirska vegetacija nudi zatočišče mnogim vodnim in obvodnim živalskim vrstam. Predvsem so opazne številne ptice. Nekatere tudi gnezduje, druge pa močvirje izkoristijo za postanek med dolgotrajnimi selitvami. Kdor bi hotel podrobneje spoznati bogat živalski (pa tudi rastlinski) svet Zelencev, mu predlagam v branje priročno knjižico o Zelenicah izpod peresa biologa J. Gregorija, domačina iz Podkorena.

KRIŽANJA VSAKRŠNIH INTERESOV

Ob vseh posebnostih Zelencev, ki smo jih spoznali, se nam kar sama ponuja misel po ohranitvi takega bisera tudi očem naših potomcev. Zaradi vse večjih interesov, ki hočejo spremeniti videz in namembnost tega predela, je najprimernejša trajna zaščita: ne samo ožjega območja Zelencev in močvirja, temveč je treba poskrbeti tudi za usklajeno rabo celotnega prostora, ki je v vplivnem območju Zelencev. Gre za območje Planice, Rateč in pobočja Vitranca. Zakonska zaščita, razglasitev naravnega rezervata, je bila že večkrat predlagana, pa še nikoli uresničena. Poglejmo si, kje tiče vzrok!

Poleg naravovarstvenih se tu križajo še interesi kmetijcev, vodarjev, turističnih delavcev, ribičev, žičničarjev... Kmetijci so že v petdesetih letih nameravali celoten močvirni predel izsušiti. V tem se kaže zabloda, ki je živa še danes: kmetijci izsušujejo, meliorirajo zemljo, ki je nekvalitetna, slabo rodovitna in na neprimernih terenih, na drugi strani pa mirno gledamo,

kako nam urbanizacija požira najrodovitejšo zemljo v ravninah, ki je s tem za vedno izgubljena pod betonom in asfaltom. Pa naj še kdo reče, da je človek razumno bitje! Na žalost je razvoj civilizacije prehitel razvoj človeške vrste. Človek je še vedno obremenjen z napadalnostjo in brutalnostjo, kar mu je ostalo kot dediščina še iz časov začetka našega razvoja, ko so bile te lastnosti v boju za obstanek še opravičljive.

V regulirano strugo Save (jezerca Zelencev naj bi ohranili!) so nameravali speljati tudi vodo iz Ledin, kamor se poleg talne vode steka predvsem Trebiža. Ta je (bila) znana kot nevaren hudournik. Zaradi obsežnih sečenj na golo na pobočjih Karavank je konec prejšnjega stoletja Trebiža večkrat ogrožala vas Rateče. Sedaj so pobočja pogozdena in teh nevarnosti ni več. Struga je regulirana do Ledin, hočejo pa jo podaljšati do Save in s tem osušiti občasno poplavljenno jezero.

STANJE JE KRITIČNO

Na nevarnost, če bi vodo iz Ledin speljali v Zelence, je opozoril J. Gregori (Proteus 50: 243—244, 1988). Voda Zelencev ima namreč vse leto konstantno nizko temperaturo med 5 in 6°C, dovod tople vode Trebiže (do 16°C) pa bi pomenil bujno razrast alg in s tem postopno uničenje jezerc. Gre za proces eutrofizacije, ki ga dobro poznamo iz Blejskega, v zadnjem času pa tudi Bohinjskega jezera.

Da verjetno prav nizke temperature vode omejujejo razvoj alg, nam potrjujejo tudi dogodki iz preteklosti. Ratečani so namreč ovce vsako leto spomlad in jeseni (na začetku in koncu poletne planinske paše) prignali na Zelence, jih tam okopali, osušili in ostrigli (J. Dolinar, Planinski vestnik 54: 268—275, 1954). To je pomenilo vnos velikih količin hraničnih snovi v vodo, pa se alge kljub temu niso na-

množile. Koristno bi bilo z laboratorijskimi poskusi in modelom točno ugotoviti, kolikšno obremenitev (onesnaženje) Zelenci prenesejo, katere dejavnosti in v kolikšnem obsegu so možne in sprejemljive v njihovem zaledju.

Z zahtevami po izsuševanju so povezani tudi problemi s komarji, ki se v zadnjih letih množično pojavljajo v širši okolici. Glavni krivec naj bi seveda bile »močvare« v Zelencih. Vendar v naravnih, nemotenih vodnih okoljih problemov s komarji ni, ker razvoj njihovih ličink uspešno kontrolirajo naravni sovražniki, ki ne dopuščajo prekomernega razvoja. V vodah, kamor je posegel človek s svojimi strupi, pa so odnosi med posameznimi vrstami porušeni v korist množičnega razvoja komarjev. »Oblaki« komarjev torej ne bi ogrožali turistov v Kranjski gori, če naravno ravnotežje ne bi bilo porušeno zaradi izpiranja nevarnih snovi s ceste in bližnjih smetišč. Prav smetišča so eden od večjih trenutnih problemov. Z vseh koncev zasipavajo močvirje z divjimi odlagališči smeti in odpadnega materiala. Še posebej kritično je stanje na severnem robu, kjer so ob razširitvi ceste in kasneje ob sanaciji zemeljskih podorov zasipali »nekoristno« močvirje. Že maja letos bi morali s postavitvijo cestne ograje to početje preprečiti, pa še vedno ni nič.

Na pobočjih Vitranca in Karavank ter na morenskem nasipu (Kamnje) je v zadnjih letih prišlo »v modo« melioriranje — izravnavanje grbinastih travnikov. S tem po eni strani uničujejo pestre in redke krajinske oblike ter pestre življenjske prostore za mnoge organizme, po drugi strani pa se povečuje odtok (predvsem ob prekomernem gnojenju) hranilnih snovi v Zelence in Savo. Seveda pa moramo razumeti tudi kmeta, ki samo od te pestrosti ne more živeti. Morda bi morali najti neko srednjo pot in se tako izogniti današnjim pretiranim in preštevilnim posegom.

NAJVEČJA GROŽNJA

Na območju Kamnja so pred leti načrtovali še eno grozečo nevarnost za širše ozemlje, ne samo za Zelence. Avtomontaža naj bi tu postavila tovarno za proizvodnjo ogrevalnih naprav za vozila. Upam, da so načrti dokončno pokopani.

Malo bolj stran, pa kljub temu v vplivnem območju Zelencev so tudi skakalnice v Planici. Poskušajte si predstavljati, kam gredo vse snovi, ki jih uporabijo za utrjevanje snežne odeje na skakalnicah in komunalne odplake vseh obiskovalcev množičnih tekmovalj!

Na pobočjih Vitranca nad Zelenci je predvideno tudi širjenje smučarskega centra od Podkorena pa vse do Planice. Načrt predvideva dve novi sedežnici in štiri vlečnice. To bi pomenilo novo koncentriranje

ljudi z vsemi posledicami za okolje, ki jih ima smučarski center.

Za konec sem prihranil največjo grožnjo Zelencem — večnamensko akumulacijo. Načrti so že stari in obsegajo več variant, od popolne ojezeritve celotnega območja (1100 metrov dolgo, 300 metrov široko in 5 metrov globoko jezero) pa do delne ohranitve Zelencev. Z vidika vodnega gospodarstva je najprimernejša seveda prva možnost. Akumulacija bi predstavljala zadrževalnik, ki bi uravnaval pretok Save in blažil visoke vode hudournikov. Resda predstavlja povirje Save Dolinke eno od večjih hudourniških žarišč Slovenije, vendar do vseh hudourniških katastrof v preteklosti ne bi prišlo, če ne bi bilo tako obsežnih posegov človeka v prostor, pred-

Za podrobnejšo seznanitev z Zelenci in širšo okolico vam predlagam v branje naslednja dela:

Bohinec V., 1935: K morfologiji in glaciologiji rateške pokrajine. Geografski vestnik 11: 110—132.

Bohinec V., 1938: Postglacialno Korenško jezero. Geografski vestnik 14: 98—106.

Gregori J., 1980: Zelenci, Izvir Save Dolinke. Kulturni in naravni spomeniki Slovenije 97, Ljubljana.

Martincič A., 1988: Flora in vegetacija barja Drni pri Zelencih. Biološki vestnik 36 (3): 19—32.

Melik A., 1955: Nekaj glacioloških opažanj iz Zgornje Doline. Geografski zbornik 3: 299—317.

Melik A., 1961: Vitranc, Zelenci in Bovško. Geografski zbornik 6: 289—332.

Vidic J., Hafner A., Skoberne P., 1990: Možnost turistične izrabe Zelencev in bližnjega močvirja z vidika varstva narave, Zaključno poročilo. Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana.

vsem sečenj na golo na gozdnatih pobočjih Karavank. Dobro sklenjeni in strnjeni gozdovi so najpomembnejši naravni zbiralnik, ki uravnava otekanje vode, duši nihanje vodostajev v rekah, preprečuje erozijske procese in razvijanje hudournikov. Torej raje iščimo rešitev v tej smeri (tu imam v mislih tudi sistem smučišč, ki vse bolj izpodriva gozd).

Svoje interese v jezeru vidijo tudi nekateri turistični delavci, ribiči, v zadnjem času pa tudi žičničarji. Za zagotavljanje velikanskih količin vode za umetno zasneževanje bi jim taka akumulacija prišla še kako prav, še posebej, ker načrtujejo razširitev sistema zasneževanja na celoten smučarski center Kranjska gora — Podkoren. Vodo bi morali poleg zajetja v Savi zagotavljati tudi iz Pišnice.

»MEHKI« TURIZEM

Ker se ob Zelencih pojavlja toliko interesov in ker je večnamenska akumulacija še vedno v srednjeročnem planu Slovenije do leta 2000, zakonska zaščita te naravne znamenitosti ne ugleda luči sveta.

Zavarovanje ne pomeni »idilično zaostalega primitivizma«, temveč se da take znamenitosti, ki so nekaj posebnega tudi v širšem evropskem merilu, vključiti tudi v turistično ponudbo. Seveda ne tako, kot smo jo običajno navajeni, torej brez ogromnih betonskih hotelov z balkoni »s pogledom na Zelence«. V poštev pride tako imenovani naravoslovni turizem, ki je pri nas skoraj nepoznan, v tujini pa visoko cenjen. Mestni ljudje so namreč naveličani urbanega okolja in si želijo videti še neokrnjene koticke in naravne posebnosti, kar Zelenci vsekakor so. Za to so pripravljeni odšteti tudi marsikateri cikin več kot ob običajnem turističnem

obisku. Upajmo, da bodo to spoznali tudi kranjskogorski turistični delavci in rezervat ne bo ovira, temveč pospeševalec razvoja. Pri tem jim je lahko v pomoč študija o možnosti izrabe Zelencev z vidika varstva narave, ki jo je izdelala J. Vidic s sodelavci iz Zavoda R Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Zaključimo ta prispevek z željo, da bomo lahko kmalu poročali o zakonski zaščiti Zelencev in bližnjega močvirja. Upam, da se ne motim preveč, če napišem, da večina planincev deli to željo z menoj. Izrazimo to željo tudi javno, še preden nam propade še en delček v mozaiku našega gorskega sveta.

VISOKI CILJI SLOVENSKO-ITALIJANSKE ALPINISTIČNE ODPRAVE

Z JADRANA IN IZ ALP NA EVEREST

DUŠAN JELINČIČ

Sredi avgusta je odšla na pot v Himalajo 13-članska alpinistična odprava, ki sta jo ob 10-letnici delovne skupnosti Alpe Jadran organizirala Slovensko planinsko društvo Trst in Komisija za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije. Odprava pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine (ki je tudi denarno prispevala k njeni uresničitvi) ima kar nekaj ambicioznih ciljev: predvsem priplezati na vrh Mount Everesta in na vrh Lotseja, najvišje in po višini četrte najvišje gore na svetu, prečeneje Everest—Lotse in prvi slovenski ženski vzpon na Everest.

Vodja odprave je Tomaž Jamnik iz Kranja, zdravnik dr. Žare Guzej iz Kopra, člani pa Janez Jeglič in Silvo Karo iz Domžal, Andrej in Marija Štremfelj iz Kranja, Dušan Jelinčič, Lenart Vidali in Davor Zupančič iz Alpinističnega odseka SPD Trst, Mauro Petronio in Marco Sterni iz tržaškega alpinističnega kluba XXX. Ottobre, Sergio De Infanti iz alpinističnega kluba Ravascietto in Lorenzo Mazoleni iz alpinističnega kluba Ragni di Lecco. Šest članov odprave je torej iz Slovenije, šest iz Furlanije-Juljske krajine, eden pa iz Lombardije. Po narodnosti je devet Slovencev, trije Italijani in en Furlan, po državljanstvu pa šest Jugoslovancev in sedem Italijanov. Pogovorni jeziki na odpravi so slovenščina, italijanščina in angleščina. Vsi plezalci z odprave so v svojih okoljih vrhunski alpinisti.

Odprava bo po načrtih trajala tri mesece, tako da se bodo alpinisti vrnili domov sredi novembra. V Katmanduju, prestolnici Nepala, naj bi se zadržali le nekaj dni, pristopni marš do ledenika Kumbu pod Everestom in Lotsejem pa

naj bi trajal do 2. septembra. Do tod bo opremo in hrano za odpravo neslo približno 300 nosačev.

NAČRTOVANA POT

Potem ko bo odprava postavila na ledeniku na višini 5350 metrov bazni tabor, bo začela delati na gori. Prvi višinski tabor bodo postavili tik nad tako imenovanim Ledenim slapom na višini 6100 metrov in bo nekakšna naprej pomaknjena baza. Drugi višinski tabor bo stal 6400 metrov visoko tam, kjer se ločita »normalna« smer na Južno sedlo in Ameriška smer iz leta 1963, ki poteka po zahodni rebri in se nato priključi na Zahodni greben; po tej smeri bodo zdaj piezali člani odprave Alpe Jadran, ki bodo svoj tretji višinski tabor postavili na višini 7100 metrov tik pod Zahodno ramo, kjer se srečata Jugoslovanska in Ameriška smer. Četrty tabor bodo postavili 7500 metrov visoko, od tod pa bo treba prečiti severozahodna pobočja Everesta pod Hornbeinovim kuloarjem, kjer bodo alpinisti postavili peti višinski tabor 8250 metrov visoko. To bo izhodišče za pot na vrh. Celotna smer bo na najtežavnějšíh mestih opremljena s fiksnimi vrvmi.

Vzpon iz baze na vrh Everesta s postavljanjem vmesnih višinskih taborov in opremljanjem smeri naj bi trajal ves september in morda še dlje, vrh pa naj bi alpinisti dosegli sredi oktobra.

Odprava ima tudi dovoljenje za vzpon po »normalni« smeri na Lotse. Glavni cilj je seveda Everest in temu se bo odprava najprej posvetila, pripravljanje in opremljanje smeri na Lotse pa bo hkrati z osrednjo akcijo. »Normalna« smer poteka nekoliko desno od sedla med Everestom in Lotsejem na višini 8000 metrov,